

Under kulturfestivalens Duun-dag ga professor Ole Martin Høystad en dyp og tankevekkende innføring i Olav Duuns verden. Foredraget var en del av årets Duunstevne.

Duuns diktning

Innledningsvis sang og spilte Arild Sundt "Jorda" av Terje Nilsen, en vise som omhandlet medmenneskelighet, noe som absolutt satte tilhørerne i riktig modus.

Deretter ga professor Ole Martin Høystad en solid og svært så tankefull innføring i Olav Duuns diktning og filosofi. Høystad tok doktorgraden nettopp på Olav Duun i 1987, den første som gjorde dette. Boka hans "Hjertets kulturhistorie" tar opp tverrfaglige temaer og er oversatt til 20 språk.

Innledningsvis hevdet han at Duun er en av de store i norsk litteratur, og mente at hans menneskesyn vekke til ettertanke.

En utfordring

- Han er ikke en av de mest leste i dag, men Duun er en utfordring for dem som vil tolke ham, sa Høystad.
- Selv om mange av hans personer ligger nært opp til Duuns meninger, kan man ikke tolke han utifra det, sier han.

I bøkene om "Medmenneske» og Odin ønsker Duun å vise hvordan mennesket blir til.

"Mann skaper Kjelvika, og Kjelvika skaper mann", sier Duun.

Skapt av sine betingelser

- Menn er skapt av sine betingelser, men også oppvekstvilkårene er det man blir preget av, sa Høystad.
- Livsviljen og overlevingsviljen er sentral hos Duun. Er vi født sånn eller blitt sånn, spør Duun. Hos Duun er naturen viktig. Det medfødte betyr enormt, men også omgivelser i oppveksten.

Gretten lærer

Her viste Høystad til ulike sitater fra bøkene til Duun.

- Duun hadde et voldsomt temperament. Mor og datter måtte legge seg tidlig om kvelden så han kunne sitte oppe om natta og skrive. Dette førte til at han ofte var i svært så dårlig humør i sin virksomhet som lærer, fortsatte Høystad.

- Duun la stor vekt på den naturen som mennesket har. Fundamentet måtte være i orden for Duun, og fundamentet var naturen. Det naturlige og det kroppslige måtte være i orden, kunne han fortelle.

Skammen

Høystad var også innoem Duuns forhold til skammen. - Skammen er en menneskelig fundamental sak. Den er grunnleggende når mennesket skal være intakt. Den som biter hodet av skammen, kan gjøre hva som helst, sa Høystad, som hevdet at disse tanker er høyaktuelle i disse dager.

Må snakke ut

- Duun hevdet at vi må snakke ut som et lite barn. Det er naturlig. Barmhjertighet og latter er viktig, å se noe som er komisk. Duun mener at de som ikke har latter, har parkert. Latteren er oljen som smører livet, hevdet Duun - ifølge Høystad.

MUSIKK OG SANG: *Arild Sundt med viser som passet til stemningen under Duun-stevnet.*